

Xavier Martin *Huit*

20/09/2008 > 08/11/2008

Uit de eerste contacten tussen de Inuit en twintigste-eeuwse onderzoekers groeide het vermoeden dat ijsvolkeren een erg uitgebreide woordenschat ontwikkelden om het fenomeen 'sneeuw' te beschrijven. Taalonderzoekers gingen ervan uit dat de Inuit – als 'sneeuwspecialisten' – in die materie over een breder woordenpalet beschikten dan westerlingen. Sneeuw op de grond, vallende sneeuw, opwaaiende sneeuw, sneeuwstormen, enzovoort... Sommige bronnen hadden het over vierhonderd woorden.

Gedetailleerd linguïstisch onderzoek heeft uitgewezen dat die stelling nogal gekleurd is. De taal van de Inuit is polysynthetisch, wat betekent dat taalnuances opgebouwd worden door verschillende betekenislagen in één woord samen te brengen en te verbuigen. De mogelijke variaties zijn eindeloos, net zoals in andere talen beschrijvingen van sneeuw kunnen variëren. Zelfs voor sprekers is het onderscheid tussen basiswoorden en verbuigingen niet altijd even duidelijk.

Misschien is wat "sneeuw" is voor een Inuit wel vergelijkbaar met wat verf is voor een schilder: een elastische materie waarvan de verbuigingen niet zomaar te categoriseren zijn. Zeker in het geval van Xavier Martin lijkt die vergelijking op te gaan: zijn schilderijenreeksen vormen uitdeinende variaties op het vertrouwde thema van het landschap – een van de basisthema's uit de figuratieve schilderkunst –, maar tegelijk geven ze blijk van een kosmische, geabstraheerde kijk op de werkelijkheid. Xavier Martin: *Dans ma peinture, je tente de rester dans cette trace du paysage, [dans] un sensible qui englobe un maximum d'éléments, pour devenir polyphonique...* Met zijn secuur opgebouwde verflagen evocert hij het beeld van een 'polysynthetische' werkelijkheid – een omgeving waar verschillende betekenislagen samenkomen en in elkaar versmelten, in plaats van opgesplitst en geanalyseerd te worden. De schilderijen verschijnen als de diffuse echo van een werkelijkheid die minder voor het grijpen ligt – het onderscheid tussen lucht en aarde, tussen leegte en volume of tussen abstractie en figuratie verdwijnt er in een mist van ondoorgrondelijkheid.

Xavier Martin: *... Je veux bien qu'on perçoive mon travail comme une expression poétique. Je suis sensible à cette liberté de dire des choses qui peuvent en dire mille autres au travers de moyens très très simples qui, en peinture notamment, passent par le bras, par la main et, finalement, la couleur. Cette idée-là je l'aime bien. Toutefois, les couleurs n'interviennent pas comme les mots. On peut voir dans le *Huit* qui baptise cette exposition, qui donne son nom à cette série blanche, un jeu de mot. Cette consonance de wit me plaisait bien. Mais pas seulement... Le blanc, c'est plus comme un brouillard qui fait écran entre les personnes et le monde d'aujourd'hui.*

Xavier Martin werd in Seoel geboren als Do Young-II; op tweejarige leeftijd verhuisde hij naar het

zuiden van België. Vervreemding is een van de centrale thema's van zijn schilderkunst. Xavier Martin: *La peinture devient mon langage pour me retrouver*. Hij definieert schilderen als een methode om zijn identiteit vorm te geven. De taferelen appelleren zowel aan oosterse als aan westerse tradities – een voorbeeld hiervan is de taoïstische landschapsschilderkunst, bekend van taferelen met bemiste bergtoppen, waarin de spirituele voorstelling van de leegte een cruciale rol speelde. Xavier vertrekt in tegenstelling tot die oosterse traditie van een meer profane, intimistische ingesteldheid: hij herleidt de vervreemding tot een taal die erg vertrouwd aandoet. Of, zoals René Daumal schreef in zijn onafgewerkte roman *Le Mont Analogue: la porte de l'invisible doit être visible*.¹

Xavier Martin: *Je ne veux pas utiliser la peinture pour faire quoi que ce soit de conceptuel. Il n'y a pas de concept derrière. Le concept dans la peinture ne m'intéresse pas. Elle est avant tout peinture. Dès que j'ai terminé une toile, elle vit d'elle-même et pour ceux qui y entrent, enfin j'espère. Pour certains, c'est instantané. Mais sinon, j'aime que les gens aient l'envie de prendre le temps de rentrer dans le paysage. Il y a une certaine distance et il faut prendre le temps pour la franchir. Une lenteur nécessaire, une tranquillité. Dans le paysage, il faut un point de fuite, qui induit une fin: c'est aussi une histoire, un voyage...*

Quand je parle de paysage, je ne parle pas juste de vision, je veux qu'on puisse entendre, sentir. La source de l'imagination que je sollicite est matérielle, mais je ne fais pas dans la représentation ou alors j'essaie de représenter le temps. Le temps qui passe sur un paysage. C'est difficile de mettre des mots là-dessus...

De uitspraken van Xavier Martin komen uit een interview met Frédéric Thiriau, dat gepubliceerd wordt in Annual 2008.

1 Het manuscript werd uitgegeven in 1952.